

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК LVIII Ч. 100. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІСІОРОК, 2-го ТРАВНЯ 1950.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 100. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MAY 2, 1950.

VOL. LVIII

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ—НАЙБІЛЬШІЙ КРОК ПІСЛЯ ВІЙНИ

Содері Пайне, у стейті Сент Каролайна, 30 квітня. — Після 48 годин, від коли почалися парашутні маневри, перевезено сюди літаками і спущено на землю парашути й звичайною висадкою 15,000 комбатантів у територію, яку нібито зайняв напасник. Вояки розскачались сотками миль в округ і опанували територію, проганяючи „окупанта“ до моря. Використовуючи практику, зроблену під час повітряних підвод до Берліна минулого року, створено наперед осередок до нападу, а опісля призначили літаки з новими вояками й воєнними матеріалами, що три мінути. Літаками перевезено важкі авта, гармати, засоби комунікації, а навіть і воду. У такий спосіб вдалося „прогнати“ 4,000 ворожих напасників, які вже опанували були округу.

Разом має бути перевезених літаками 44,000 вояків і 46,000 тон матеріалів на „ворожу“ територію. Вправам приглядаються не тільки найвищі військові офіцери, але й цілі гурти з різних боків департаменту оборони для оцінки їх практичної вартості. Голова генштабу армії, генерал Дж. Лотон Коллінс, висловив своє призначення генералом Лорісоу Нордстаду, командантові цих вправ, що їх називають „Вправа для Прориву“. Він сказав, що це „найбільший крок вперед від часу війни“.

Після переслухання в сенатській підкомісії Ірла Бравдера, колишнього голови Комуністичної партії в Америці, прийшла черга на Фредеріка Вандербільда Філда, як свідка. Філд як і проф. Латімор, були зв'язані з Інститутом Тихоокеанських відносин, який, за свідченням Луїса Буденца, мав вплив на складання політики на Далекому Сході. Філд заперечив, наче б Латімор був колишнім комуністом. В інших справах відомі свідки свідчать. Внаслідок того сенатська слідча підкомісія рішуче притягнула його й Бравдера до правової відповідальності за непослух Конгресові.

ПАРАДА ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ, ЯК КОМУНІСТИ ОПАНОВУЮТЬ ГРОМАДУ.

Мосіні, у стейті Вісконсин. — Тому, що справжні комуністичні агенти зібралися до туїшої місцевості, щоб розвести агітацію між 1,400 мешканцями, які майже в цілості зайняті працею в фабриці паперу, членів легіону приготували патріотичну парадну на день 1 травня, яка має показати, як комуністи хочуть панувати в американських містах. Удаваний напад комуністів виконав Американський Легіон з Вісконсин раніми годинами, коли то комуністи мали б арештувати міський уряд і духовництво і настановити свою диктатуру. Серед такого приготування справжні комуністичні агенти розкинули 600 пафок своєї агітаційної літератури. Агітацію переводять під закликом: „За мир!“

РУХ ЗА ПІДВИШКУ МАЙНЕРСЬКОЇ ПЕНСІЇ ДО \$125.

Вашингтон. — На найближчій засіданні тростісв Фонду Добробуту голова майнерської юнії Джан Л. Луїс має зголошати домагація, щоб старечу пенсію для шахтарів підвищити до \$125 місячно замість теперішніх \$100. На підставі правил, устійених після страйку в 1948 р., право до старечої пенсії мають вуглекопи, які покинули 60 років і працювали 20 років у шахтах. Майнерський Фонд нараховує \$150,000,000 річно.

ТАЙДІНГ ПРО ВИСЛІД ДОСЛІДІВ НАД КОМУНІЗМОМ В АМЕРИЦІ.

Вашингтон. — Сенатор Миллард Е. Тайдінгс, який стоїть на чолі підкомісії яка просліджує закиди сен. Йосифа Мек-Карті, наче б в уряді були комуністичні агенти, заявив, що підкомісія довідалася про такі речі, яких досі ніхто не подав до прилюдного відома.

ЛОНДОНСЬКІ НАРАДИ ДЛЯ ВИРІВНЕННЯ РІЗНИЦЬ МІЖ ЗАХІДНИМИ АЛІАНТАМИ

Вашингтон, 30 квітня. — Серед предметів, над якими будуть радити на недалекій конференції Західних Аліантів в Лондоні, важливе місце займе вирівнювання різниць між самими аліантими. Показується, що ці різниці у великій мірі перешкоджають у формуванні верховної ради для еконцентрування великих зусиль.

Труднощі походять з того, що Західні держави мають свої інтереси по цілому глобії, а спір між Сходом і Заходом теж ведеться на глобальні розміри. Спір іде не тільки за матеріальні інтереси, але й за ідеологічні. Виявляється, що воєнна підготовка Росії, оперта на пропагуванні комунізму, викликає потребу відповідної мілітарної підготовки на Заході. Ця потреба така велика, що перевищує сили західно-європейських країн. Звідси виходить потреба зіставити разом матеріальні засоби всіх Західних держав, щоб можна точно пізнати силу, яку можна протиставити Советам. Тоді теж можна буде призначити кожній Західній країні відповідну ролу. Крім цієї справи, спільної всім Західним аліантам, ще треба буде обговорити відношення до Еспанії й до Чан Кай Ші, бо ці справи належать теж до світових проблемів. Німецька справа назрала до вирішення, частини, що займають німецький канцлер Конрад Аденауер, може бути покидані на конференції в Лондоні на день 8 травня.

25,000,000 КОМУНІСТІВ... У ЦІЛОМУ СВІТІ

За обрахунком Гері Шварца із щоденника Нью Йорк Таймс, комуністи різних країн світу нараховують 25,000,000 своїх членів. Про це звітують європейська преса. З того Совети нараховують 7,000,000 комуністів, а решта розкинена по інших країнах. Поза Советами китайські комуністи нараховують свою силу на 4,000,000, тобто на цілий мільйон більше ніж минулого року.

З європейських країн найбільше комуністів є в Італії, де нараховують два з половиною мільйона партійців, далі в Чехословаччині, де є 2,300,000 комуністів.

У РЕСПУБЛІЦІ ПАНАМА ЗАБОРОНИЛИ КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ

Панама. — Розголошення виконного уряду поставило поза законом Комуністичну партію тому, що вона є „цілковитим запереченням демократії, протинна християнській цивілізації і загрозою для всіх демократичних режимів“. Резолюція республіки підписана президентом Арнульфо Аріасом і цілим його кабінетом. У ній сказано, що комунізм „обіймає регітентацію і поневолення людської праці, перемінує робітників на спільні, німий і спільний інструмент своїх комуністичних визискувачів“.

ТОМУ, ЩО ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ, ЯК „НАЙВАЖЛИВІШИЙ КЛЮЧ“ ДЛЯ ОБОРОНИ КОНТИНЕНТУ ПРИТЯКАЄ ДО ПАНАМСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, НАША КРАЇНА, ВНАСЛІДОК ЗАКЛЮЧЕННЯ ОБОБІЧНОГО ДОГОВОРУ, МАЄ ПРИЧИНІТИСЯ ДО ОХОРОНИ Й СПІЛЬНОЇ ЗАБЕЗПЕКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

сказано в резолюції. Заборона партії потягає за собою заборону агітації.

Вашингтон, 1 травня. — В цьому тижні приїде два кораблі з новими імгрантами, між якими буде 254 українців, що приїдуть старанням ЗУАД Комітету. Корабель „Дженерал Блєчфорд“, на якому є 172 спроваджуваних ЗУАД Комітетом українців, приїде 6-го травня, а „Дженерал Мюр“ з 82 українцями прилячить 7-го або 8-го травня.

ПРИТЯГДАЮТЬ КОРАБЛІ З НОВИМИ ІМГРАНТАМИ

Вашингтон, 1 травня. — В цьому тижні приїде два кораблі з новими імгрантами, між якими буде 254 українців, що приїдуть старанням ЗУАД Комітету. Корабель „Дженерал Блєчфорд“, на якому є 172 спроваджуваних ЗУАД Комітетом українців, приїде 6-го травня, а „Дженерал Мюр“ з 82 українцями прилячить 7-го або 8-го травня.

ЩО ТВОРИТЬ НОВИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ ПРОТИ МОСКВИ

Београд, 1 травня. — З нагоди першого травня Центральный Комітет збунтованої проти Кремля югославської комуністичної партії видав маніфест, закликаючи всіх „правовірних“ комуністів, марксистів та всіх інших „прогресивних“, що розчарувалися щодо Москви, щоб вони об'єдналися навколо Тіти і відновили міжнародний революційний рух згідно з вченням лєнінізму, якому протиставиться сталінізм. В прокламації гостро атакується Кремль та його сателіти за їх відношення до Югославії, називаючи їх „підпадаючими війни“. Рівночасно стверджується, що комуністичні кола недовольні московсько-комуністичними практиками і політикою „спораз поширюється між „справжніми комуністами“ в цілому світі і їм Югославія шле „братній привіт“ з нагоди 1-го травня.

ОКОЛО 7,000 УКРАЇНЦІВ У ВЕЛИЧАВІЙ ПАРАДІ ВІРНОСТІ В НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк, 1 травня. — Участь етнічних груп у величавій щорічній Параді Вірності в суботу, 29-го квітня, була без сумніву під знаком українців, що в кількості около 7,000 осіб з численними прапорами і транспарантами очолювали національностей відділ в параді.

РЕПРЕЗЕНТАТИВНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ У ВИСТАВІ БРУКЛІНСЬКОГО МУЗЕЮ

Нью Йорк, 1 травня. — В Бруклінському Музею при Істерн Парквей тепер є представлені чотири релігії: жидівська, католицька, православна і магометанська. На великій стіні у входовій галі розвішене велике синє полотнище, на якому жовтою краскою намальований жидівський свічник, католицький дво-раменний і православний три-раменний хрести і магометанський місяць. Перед нею є виставлені священні одяги чотирьох віровізань, між якими греко-православну віру репрезентують ризи українського православного священника з 18 сторіччя, що й зазначено в окремому вивісненні з обох боків виставки.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА В БАЛТІЙСЬКИХ КРАЇНАХ

Стокгольм, 1 травня. — Місцевий Тиднінген довідується, що партизанська війна балтійських народів проти більшовизму продовжується з шораз більшою силою і тепер звертається головню проти соціалістичної військової підготовки. Балтійські партизани сабують транспортні соціалістичні військ та зводять з ними одверті бої. В останньому виведено з рейок соціалістичний військовий транспорт в Латвії, при чому згинув 200 соціалістичних вояків.

КОЛО 150,000 АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ В НІМЕЧЧИНІ

Вашингтон. — Департамент оборони виявляє, що в Німеччині перебуває під теперішню пору 146,500 американських вояків. З них 85,000 є в самому Берліні, 10,000 в Австрії, а решта по різних інших гарнізонах. Крім того Америка втримує 123,500 вояків на Далекому Сході, в більшості в Японії.

ГОСТРЕ ПОГОТІВЛЯ СОЮЗНИХ ВІЙСЬК В БЕРЛІНІ ПРОТИ ЧЕРВОНИХ

Берлін, 1 травня. — Вчора, напередодні 1-го травня, вісім тисяч американських, британських і французьких військ в цьому місті, яке вважається осередком „холодної війни“, одержали наказ гострого поготівля, перед заповідженими на сьогодні величезними комуністичними і проти-комуністичними демонстраціями. В год. 4-тій сьогодні рано всі вояки одержали кріси і амуніцію. Наказ видали три західні команданти міста, хоча сподіються, що не зайде потреба активного виступу військ. Небезпека залежить від того, чи комуністичні демонстранти зі соціалістичного сектора будуть намагатися перейти демаркаційну лінію в західні сектори. З авторитетного американського боку минулого тижня повідомлено, що в такому випадку західні війська зупинять демонстрантів, в потребі, крісами і гарматами. Всі американські вояки мали бути в своїх бараках вже в год. 5.15 вчора ввечері і скасовано всі нічні пропуски. Офіцери ночували разом з вояками на своїх постах. Рівночасно стверджено, що соціалістичну військову сторожу на кордонах східного і західних секторів міста опісля підв'язано. Обі сторони приготувалися „на всякий випадок“.

АВСТРАЛІЙСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ

Сідні, Австралія, 1 травня. — З пропозиціями австралійському парламенту урядового законопроекту про розв'язання та унезаконення комуністичної партії, місцеві більшовики заповіли боротьбу „всіми силами і засобами“ проти цього закону. На зібранні опанованій комуністами однієї з місцевих профспілок комуністи погрозували, що вони „страйками в усіх фабриках“ та „всіми силами, якими розпоряджаються“ поборюватимуть новий закон і що вони ще завісять на будинку міського уряду комуністичний прапор зі серпом і молотом.

ЗАПОВІДАЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ ВИСТУП АВСТРІЇ ПРОТИ СОВЕТІВ

Відень, 1 травня. — З авторитетних джерел повідомлено, що коли Совети продовжуватимуть свій саботаж мирового договору з Австрією, австрійський уряд знову звернеться до Організації Об'єднаних Націй та до Міжнародної Палати Справедливості зі скаргою, що цим Совети загрожують світовому миру. Діло в тому, що Совети хочуть задержати в Австрії свої окупційні війська і вже від кількох років вишукують всілякі фактивні причини, щоб не допустити до підписання мирового договору з тою країною.

НІМЦІ ПОЧИНАЮТЬ НОВУ АКЦІЮ ЗА СУВЕРЕНІТЕТ

Франкфурт, 1 травня. — В місті Діссельдорф почався вчора річний конгрес німецької вільно-демократичної партії, на якому започатковано нову акцію, з домаганням повної суверенності для західно-німецької республіки. На цю тему промовляв д-р Райнголд Масер, прем'єр Бюртемберг-Ваден, заявляючи, що німці не можуть жити „наполовину вільні“ в окупційній системі, яка виявляє великі „пересуди“ у відношенні до них. Масер твердив, що протягом п'ятих років окупації німці виявилися „надзвичайно здисциплінованими“, але що вони повинні мати теж право „любити свою батьківщину“.

СТВОРЕНО НОВУ ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ РОБІТНИКІВ В ІТАЛІЇ

Рим, 1 травня. На поверхню політичного життя в Італії вилетіла нова сильна проти-комуністична організація робітників, т.зв. Італійська Конфедерація Синдикатів Праці. Нова організація, яку створено і проголошено вчора, має чисто політичний характер. Вона повстала внаслідок об'єднання Християнсько-демократичної Вільної Італійської Генеральної Конфедерації Праці, правоспівістичної та республіканської Федерації Італійських Робітників і Автономного Союзу Федерації Італійських Робітників, не зв'язаного з жадною партією. Нова організація має виразний гостро проти-комуністичний характер, а початкова кількість її членства виносить півтора мільйона робітників. Заповідьється її швидкий ріст, бо загальну кількість свідомого проти-комуністичного робітництва, яке належало до трьох об'єднаних тепер груп, нараховується на поверх 2,500,000.

ЖОЛІОТ-КУРІЄ РЕЧНИКОМ МОСКВИ

Букарешт, 1 травня. — Орган Комуністичного Інформаційного Бюро надрукував статтю відомого французького вченого, проф. Жоліо-Куріє, в якій він виступає речником Москви, заявляючи, мовляв Совети самі ніколи не почнуть перші атаки атомової зброї. Куріє був високим комісаром французької Комісії атомової енергії і тільки минулої п'ятниці його звільнено з цього відповідального посту.

ПЕРШО-ТРАВНЕВА МАНІФЕСТАЦІЯ В ГРЕЦІЇ

Атени, 1 травня. — Сьогодні тут відбувається першо-травнева робітничка маніфестація, цим разом вже за згодою уряду. Першо-травнені демонстрації були в цій країні заборонені від 1936-го року.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА МОБІЛІЗАЦІЮ СВОБОДОЛЮБНИХ НАРОДІВ

Американський нарід напружує уже від довгого часу кривду, яку завдав був Гербертові Гуверу, скидаючи на його голову всю вину за велику економічну депресію, яка припала саме на час його президентури. Як знаємо, Демократична партія і Френклін Д. Рузвельт добре використали цю обставину. Та згодом почало громадянство думати про Гувера дещо інакше. Тільки Рузвельт, не зважаючи навіть на натиск демократів, свого ворожого відношення не змінив і тому Гувер залишився за його влади в тіні. Проте Гувер і тоді давав тут і там докази великого політичного й економічного досвіду. По смерті Рузвельта ситуація змінилась і за Трумана нація користувалась уже багатьма разів послугами Гувера, за які йому вдячна. Сьогодні з голосом Гувера всього рахуються, беруть його під увагу. З цього боку важливе й те, що він говорив минулої тижня в Нью Йорку до видавців газет та редакторів і різних визначних людей, зібраних в Волдорф Асторія на вечері, алаштотаній Американського Товариства Видавців Газет.

Найважливіша частина промови Гувера відносилась до справи американсько-советських відносин та потреби реорганізації Організації Об'єднаних Держав. Гувер знаменито схарактеризував російський імперіалізм, започаткований Петром I, який він називав грабіжницьким, таким, що вживав метод вломників. Він нагадує, що впродовж 16 років чотирьох президентів і сім секретарів стейту не хотіли мати нічого спільного з російським грабіжником і не запрошували його, «до свого дому шляхом т. зв. визнання». Щойно як ліві прийшли до впливу у Вашингтоні, наступило в 1933 році дипломатичне визнання СССР. Гувер пригадав ще, як тому дев'ять років він звертав увагу американського загалу на цю величезну помилку, яка виявилась себе пізніше ще й трагічною, мимоходом кажучи, американські українці в тому самому часі, у сам день визнання Америки Советів, влаштували в Нью Йорку демонстрацію з понад 40 тисяч осіб, протестуючи проти цього визнання.

В справі реорганізації Об'єднаних Держав, Гувер з тої думки, що цій організації треба позбутись представників Кремля та його сателітів. Для комуністів не повинно бути в ній місця. А як це неможливо здійснити, так треба, на думку Гувера, об'єднатись окремо всім вільним державам і так створити Об'єднаний Фронт тих народів, які є проти комунізму і шанують мораль, релігію і свободу.

Гувер порушив дуже важну справу, але одночасно робити саму помилку, яку роблять і представники уряду, коли постійно говорять тільки про «вільні держави». За релігію і мораль, а проти комунізму є не тільки народи в тих країнах, що сьогодні є «вільні», але й ті народи, що не є вільними, бо поневолені комуністичними режимами, а їх є сотні мільйонів. Іх не можна виключати від сім'ї релігійних, моральних і свободолюбних народів хочби тому, що вони терплять за релігію, мораль і свободу і то страшенно терплять. З Об'єднаних Держав уже давно треба було викинути представників Кремля та усіх Мануїльських і йому подібних, а їх місце повинні були зайняти релігійні тих народів, які є глобальні комуністичними режимами, а то й чужими, як це є з Україною. Ті релігійні повинні заступати в Об'єднаних Державах свої країни і говорити від імені населення тих країн. Щойно така мобілізація поневолених але свободолюбних народів була б для Кремля цілком певно великим ударом, а для поневолених великим підйомом духа. Це був би початок кінця влади грабіжників на Кремлі.

Переходові часи юній

Довголітні намагання комуністів здобути вплив над робітничими юніями в Америці, нанесли юніям багато шкоди та підірвали довіру до деяких юнійних провідників не тільки серед загалу населення, але й серед самого робітництва. Ця внутрішня боротьба відбилась некорисно теж і на значенні робітничих юній як політичного чи громадянського чинника. До того ще дається зважати теж нехиті робітничі вступати в члени юній. На те складаються різні причини. Часті безробіття підірвали фінансову силу самих робітників, а з цим приходять і ошадність, а то й недостаток. Старі члени, які мають забезпечене право першинства і різні фінансові користі в юніях, не тримаються солідарно, однак молодші не прив'язують уже до юнійного життя такої ваги, як це було давніше. Це пізнати найбільше в юніях приналежних до Конгресу Індустріальних Організацій, хоч і Американська Федерація Праці не є відня від таких приznak.

Та найважче тепер з новими членами. У деяких родах промислу приєднування нових членів до юній стало справжньою проблемою. Виглядає, що вже осягнено організаційний вершок. Коли не приймають нових робітників до праці не можна надіятися нових членів у юній. Це найбільше поле для організаторів представляють ділянки праці для білоковнірських працівників. Звісно, що бюрові робітників не дуже спішається записуватися до юній, а так само наставлення можна зважати між торговельними, «клерками». На-пів артистичні промисли затруднюють теж людей з вищою освітою, які не дуже радь слухають провідників, які звичайно вимагають повного послуху при виконанні їхніх наказів.

Історично беручи, кількість юнійних членів шла постійно вгору від 1933 р. В тому році було коло три мільйони зорганізованих робітників. У наступних роках були хвилі застої, однак ніколи не було обниження числа членів. У 1947 році нараховувало 15-600,000 зорганізованих юнійних робітників. Від 1947 до кінця 1949 р. втрачали юній кругло півтора мільйона членів.

Теперішній стан членства у юніях нараховує на 14,000,000 осіб. Точного числа годі подати тому, бо при організуванні завжди бувають зміни: Одні вступають, інші виступають з юній.

Коли йдеться про ділянки

промислу, в яких такі зміни пізнати, то прикладом може послужити юній електричних робітників. Заки й усунуто з К. І. О. за комунізм і провідників, вона втратила кругло 100,000 членів. Нова юнія, яка повстала після усунення давньої з К. І. О., не могла прийняти «лівих» членів. Отже втрата залишилась.

З інших юній згадують про втрату 40,000 членів в гумовій індустрії, — це прийшло внаслідок перенесення фабрик з однієї місцевості до іншої; далі в корабельних верстах — бо нема тепер будови нових кораблів і тому від-

„ЧУЖИНЦІ“

З помітним оживленням нашого громадського життя в усіх його проявах, що тісно зв'язане з приїздом більшої кількості нової української імміграції, нам необхідно висвітлити одну важливу справу: хто ми є в цій країні та яке наше відношення до цілості її населення?

Ця потреба має свої наглі причини. В надсиланнях до редакції газетних матеріалів, в оголошеннях, в статутах нових організацій, в публічних виступах, ми щораз більше зустрічаємося з поняттям „чужинців“. Нові організації беруться репрезентувати, перед „чужинцями“ український визвольний рух, українську культуру чи українську думку. Нові господарські і комерційні підприємства повторюють старі-краєві гасла про „свій до свого“ та відкачуються до патріотизму, щоби не полагатися справ, не продавати чи не купувати в „чужинців“. На зборах чи в надсиланих газетних матеріалах закликається до такої чи іншої поведінки або акції, бо „на нас дивляться чужинці“. Коротко, куди не обернешся — скрізь „чужинці“ і „чужинці“.

Таке наставлення наскрізь мильне, неправильне і шкідливе. Воно є випликом тільки непорозуміння, невідомості американської дійсності серед поодиноких новопришельців або навіть і старших іммігрантів, тому вважаємо за необхідне цю справу раз назавжди роз'яснити.

Поняття „чужинців“ тут має два кіпці. Його живають в своїй невідомості поодинокі люди з етнічних груп у відношенні до американців, або деякі скрайніші американські групи у відношенні до етнічних груп. В одному і другому це протирічить базованим на Конституції американським

правлено багато робітників. А що менше кораблів займається перевозом товарів, впаде кількість робітників теж у цій ділянці, а це потягнуло за собою втрату в членстві юній і т. п.

Якщо йдеться про доказ, скільки членів нараховують юнійні організації, то на це є цифри. Так А. Ф. П. виказує, що з кішчем 1949 р. зарплатили свої вкладки 7.2 мільйонів членів, а К. І. О. подає у виказах 3.7 мільйонів людей, які зарплатили членські вкладки. Тому, що вкладки в деяких юніях можуть бути незаплачені хви́зю, можна прийняти за правдоподібне, що справжня кількість юнійних членів досягає цифри 14,000,000.

демократичним принципам, американській Харті Прав та зусиллям справжніх американських патріотів створити з усіх расових, релігійних, етнічних та інших груп в цій країні одну велику спільноту рівних між рівними.

Розглянемо по черзі обі сторінки поняття „чужинців“. За винятком тільки обмеженої кількості закордонних відвідувачів з обмеженим правом побуту в цій країні, величезна маса всіх інших іммігрантів, включно з найновішими, це ті люди, що приїхали сюди на постійний побут, що вибрали собі Америку за нову батьківщину та одні вже стали а інші в законний час ще стануть її новонавартисними громадянами. Хто ж тоді є для них чужинці? Члени інших етнічних груп, що теж вибрали собі цю країну за нову батьківщину? Чи, можливо, народжені американці? Це ж не має глазду, бо тоді батьки-іммігранти мусіли б вважати „чужинцями“ своїх тут народжених дітей, і навпаки, діти батьків. Для кожного, хто приїхав тут на постійний побут, Америка перестала бути чужиною, а американці, чужинцями. Чи можна називати „чужиною“ країну, яка прийняла нас, яка гарантувала нам однакові для всіх права і вольності та яка дала нам нічим і ніким необмежені можливості розвитку?

З другого боку, деякі скрайніші американські групи намагаються теж вдерстати при житті поняття „чужинців“ для своїх етнічних груп, хоча таке саме „чужинство“ вони без труду могли б ствердити і в своєму родоводі. Таке ставлення є безсумнівно дискримінаційне в обличчя американського закону, цього не поділяє загальна американська опінія і навіть існує цілий ряд

Вшануймо тріvkими пам'ятниками!

В останніх роках нашого лихоліття померло або пропало без вістей чимало заслужених передовиків в різних ділянках нашого національного життя. Декого з них вшанувало громадянство посмертними згадками в пресі, декому поставлено на могилі пам'ятник. Та чимало й тих відомих людей ми покинули, не певні, чи за якийсь час їх не перекопають і чи не пропаде слід по них, бо нікому буде допильнувати тих дорогих нам місць. А де спочило не одне знівечене ворогами тіло дорогих нам Покійників не знає часто й найближча родина.

Було б непростимим гріхом української національної спільноти, якщо б пам'ять про них затиралася в серцях наших, а найважливіше, якщо б пам'ять про їх працю, задуми, змагання не була передана молодому поколінню, якщо б не подбали ми про те, щоб спадщина їх була передана тим, що повинні стати їм на зміну. Може й ці, що стануть їм на зміну з більшим щастям, як перші піоміри, досягнуть наміченої мети, коли будуть вповні свідомі тих високих ідей і задумів, що до останнього відлиху гріди серія до роких нам Покійників, що і в останніх, часто жхливих хвилинах життя не покидали віри в здійснення своїх ідеалів. Дещо з них благав найближчих не вигодошувати на їх похоронах промов. Вони, люди конкретного чину, воліли, щоб гідно збережені були ці ідеї, яким вони служили.

Тому найкраще сповнимо їхні заповіти та збережемо пам'ять про них, якщо подбавемо про гідну передачу їх спадщини в молоді руки, в руки тих, що повинні стати на зміну їм у перебранні заповітну спадщину провідних громадян, які відходять від нас. Але ця мова розпорошена в світі, наразена на нездорові впливи, позбавлена можливостей як слід підготуватися до важливих завдань.

Тому й небезпека, що вона не зуміє перебрати без допомоги громадських організацій, з визначними громадянами у провіді, які проти такого пересуду борються. Треба додати, що таке „чужинське“ відношення деяких американців до етнічних груп власне базується на становищі і поведінці цих останніх, головню до першої світової війни, коли сюди приїжджали різні люди з різних європейських країн, а їх багато більше.

(Докінчення на стор. 4-тій)

моги всього свідомого громадянства тієї спадщини й не розуміти задумів великих попередників. Щоб так не сталося, треба, щоб усе громадянство допомогло тим з молоді, які повинні стати в передові ряди, а молодості до цього зв'язу як слід підготуватись. Недавно в „Свободі“ дуже переконливо і „від серця“ висловив докір громадянству й журбу свою за тих, які мають перебрати спадщину довголітніх надбав американських українців в Українському Народному Союзі, теперішній діючий президент п. Герман. Треба сподіватися, що найближча конференція УНС візьме до уваги цю переважну справу й намітить доцільні засоби на приєднання й підготову молодого достору. Справа ця вимагає продуманого й планового підходу.

Знову ж знаю, що деякі круги знайомих, прихильників, співробітників про думують, якби гідно вшанувати пам'ять таких недавно покійних на скитальщині й еміграції, як: праведний голова Наукового Т-ва ім. Шевченка проф. Іван Раковський; довголітній провідник західно-українського кооперативного руху Юліан Павловичський; дир. Денис Коренчук, який довгі роки підготував молоді „на добування українського міста“, й напевно чимало його учнів, розкиданих тепер по всьому світі згадують його з вдячністю; проф. Євген Храпливий, довголітній керівник Т-ва „Сільський Господар“, якому чимало його співробітників, що по цьому боці, повинні бути й особисто вдячні; проф. Роман Димінський, один з найкращих наших наукових сил останніх часів, великий прихильник молоді й ювір для неї; генерал Всеволод Петрів, який був не тільки видатним учасником наших визвольних змагань 1917-1920, а й великого духа філософ питання майбутньої оборони нації, Юрій Клен, якому українське громадянство завинило великий довг; Катря Гриневичева, письменниця, яка вносила в свої творч намагається передати поколінням віру в непереможність українського народу; а кому з учасників західно-українського кооперативного руху не здригнеться серце на згадку про Остапа Луцького, що десь, не знаємо, чи ще томиється на Сибірі, чи вже „на Правді“, а скільки його теплий, далеконаправлений дороговказів гріє не одного з нас. Згадую тих, що мені були ближчі, а їх багато більше.

(Докінчення на стор. 3-тій)

Лев Ясінчук

ВИЗВОЛЬНИКИ

(Уривок з повісті: „Данина Молохові“)

7)

Перед народом ставала щохвилья арештів, що пересувалася в Галичині на переміну з вивозами, докотилася й до подільського містечка Т. Переполох охопив мешканців, що колись уже були знайомі подібною тривоги, коли в 1919 р. загналися більшовицькі погоні за поляками аж під Львів. Спокійні мішухи пригадували собі, як їм волосся ставало дубом, коли запінений Затонський тримав на них на мітину: „І це має бути революція? Що це у вас за Ревком? А де кров? Тут мусить кров ллятися!“ — поворяв і гримав п'ястками у стіл. Але тоді мав цей піднімак північного номада замало часу, щоб ту кров спустити. Тепер інакше; слуги Півночі розташовуються щораз ширше й

самопевніше. Мешканці містечка труклють від вістки про часті виклики місцевих інтелігентів а то й видніших міщан на переслухання до НКВД...

Д-р Іван Покірицький ще з вечора замкнув на замок і на колодку дверей свого лікарського кабінету й непомітно вбрався з покривалом скрученим під паху до місцевої дзвіниці, щоб там переночувати. Коли впаде черга на нього і застануть його вдома, так пошадить не буде... „Мабуть не помилюся я в прочуттях“, — думав він, коли серед нічної тишини доходив до нього гамір від руху вантажних авт і возів.

Цієї ночі був особливий рух. Незабаром 1-го листопада; а-ташовуються щораз ширше й

струвати, або — чого доброго — повторити події славної річниці з 1918 року! Тому набір ував цієї ночі в перну чергу на бувших воєнк УГА.

Густа мряка виповнювала вчасним ранком сонні — здавалося — вулиці містечка. Хто не мусів, не показувався на дворі й д-р Покірицький прокрадався майже ніким небачений поблизу каменичних мурів до свогого помешкання. Та хто це прямує на нього? Муштина чи жінка?.. В мряці не пізнати. Якесь закутана постать посувається проти нього, як досвідний привид — мара.

Може це енкаведист підсів підсів на нього... Постать наблизилася. Покірицький уже заприпитав руху її рук, що немов утирали обличчя. Невпевним кроками наближувався до постаті. Зір напружений, слух насторожений. Вже схоплює, щось як б здержувався шльохіт постаті. — Хто це?.. Жінка. Хто це м'я би бути?.. Ніби це вона, — Міра Брічєвичка.

— Пані, що вам сталося, — відкіля це ви досвідком? — притишеним голосом заговорила, або — чого доброго — повторити події славної річниці з 1918 року! Тому набір ував цієї ночі в перну чергу на бувших воєнк УГА.

Пані, що вам сталося, — відкіля це ви досвідком? — притишеним голосом заговорила, або — чого доброго — повторити події славної річниці з 1918 року! Тому набір ував цієї ночі в перну чергу на бувших воєнк УГА.

рив д-р Покірицький, порівнюючись з привидом.

Запалкана постать пані Брічєвички не зупинялася; бухнула нагальним плачем.

Але ж, пані, що сталося? — повторив питання, хоч в думці вже догадувався причини.

— Мого Степана забрали цієї ночі — пані Брічєвичка не могла викидати з грудей складів, перериваючи їх нестримним плачем і ломлячи нервово пальці у руках.

— Але ж, пані, заспокоїться! — Відчував пустий звук своїх слів. Що їй сказати? Що повернеться... Або ж він знає, що може статися... Дотепер ніхто не повернув...

Постать несамоовито заревіла, обернулася й майже побігла. Д-р Покірицький щойно тоді доглянув, що Міра мала на собі накинтий плащ тільки на нічний сорочці й була простоводоса. Він поспішався до свогого кабінету. Нема кому зустріти його, — думав. В таку хвилину була власна дружина справжньою відродою. Але він чомусь до тієї пори не одружився. Упад на м'який фотель і сидів майже не-

порушно серед повені уривків думок, доки перший дзвінок не сповістив, що приходять пацієнти.

Хворі, що приходили до дра Покірицького, оповідали про нічні арешти, про одчай Брічєвички, що не могла побачитися з своїм забораним чоловіком, мусіла вдовольнитися засвоєм викидала з грудей складів, перериваючи їх нестримним плачем і ломлячи нервово пальці у руках.

Мешканці оповідають, що чули стріли в каменоломні...

Д-р Покірицький не виходив з свого кабінету навіть до ресторану. Вдоволявся харчуванням з власних припасів, що собі сам приготував. Його думки розсівалися, переключували одна одну. Що це буде далі?.. Зразу вдарили арешти в поляків, відтак у багачів, а далі в політків, у всяких визначніших інтелігентів. Зникли з виду українські посли з часу Польщі, зникли

іт, що чимнебудь визначалися. Кожний того сподівається, тільки не знає часу, коли це на нього впаде... Бідна Брічєвичка. Но, попало би мені, коли б я поважився її...

Горда зарозумілість. Вона нічо жінка. Твердістю трохи схожа на мою Ольгу. Держала свого чоловіка щоправда коротко в руках... Але я хотів би мати таку жінку... А може саме її... Що я, оп'янію... У неї таке горе... Но, чачне, теж лікар... І що мені робити? Залишатися тут? Мене усі знають. Хтонебудь може перед непокликаними висловитися про мене прихильно й уже готова причина до вивозу, а то й до... Та й моє помешкання зриває очі більшовицьких достойників... Як заздро зиркав голова міського партійного комітету, коли був у мене з хворою дитиною. „В нас, — каже — лікарі так не живуть“.

Треба контролювати ночі забиратися звідси тихцем у Львів. Шкода устаткування. Що зможу — зашукатися на праці в якійсь лікарні... Міра... Бідна Міра... Стільки мусіла пережити. Гарна жінка... Але деспотка... При-

смирне, коли натрапить на своє. Не знати, як би так... на мене...

Мешканці Львова привнеювали себе привикати до нових звичаїв. Важко воно, але треба, бодай про око. Кожний прещінь стикався з новими господарями.

По більших урядах відбувалися перед шоденним зайняттям чвертьгодинні конференції. На них заохочували до стахановщини, величали державну систему партії більшовиків і мудрого вчителя Сталіна. Там прадили вимоги, щоб одну чи другу „партишну вішню“ усунути з праці, як запеклого націоналіста-петлюрівця. З обласного шкільного відділу у Львові усунули тих, що його організували. Пішов відті Гриць Микетей а бувшого посла Великановича вислали до іншого обласного міста, нібито допомогти там організувати шкільний відділ. Нехай же трохи попрацює. Все одно — всіх нараз не можна забрати.

(Далше буде).

М. Шаємкевич

НОВА ОРГАНІЗАЦІЯ

Серед довгих і іноді палких дискусій, після досить довгих приготувань в квітні ц. р. — як звичайні газети — повстав Союз Українських Націоналістів-Демократів в США (в скороченні СУНД). Вже ті дискусії в пресі і розмови під час зустрічей, прихильності, з якою одні схвалювали, інші відхиляли сам задум цієї організації, утверджували ініціаторів у переконанні, що постає щось у кожному випадку поважне в житті українського суспільства ЗСА. Ніхто ж так не журиться мислю, що народжується в якомусь кутку гетта, навіть хоча б те народження супроводжалося горою тріскучих революційних фраз.

Зібрався люди. І прихильники і супротивники згоджуються в тому, що були це поважні збори поважних громадян із різних провінцій Східної України. Рішили однодушно, що їм потрібний такий Союз. Вибрали Раду і Управу. З різних сторін приходять листи з признанням і згодою. З різних країн дістає Управа вістки про відомлення співзвучних кіл громадянства.

Все це гарно. Все це згідно навіть із приписами про печення бубликів... В центрі українського суспільства була порожнеча, дірка. Нині вона обростає, — заповнюється.

Але верхівні органи нової групи ніяк не повинні забувати дещо, такої звичайної у нас, історії суспільних бубликів, яку правдоподібно з найширшого серця і материнської журби дотепна фелетоністка СВОБОДИ помістила напередодні установчих зборів СУНД, як остерогу. Скоро кінчається час росту на дріжджах, а таді бублик сохне, корчиться, виривається різним чистим і нечистим творінням, — і залишається знову тільки... дірка.

Вже той шум перед народженням, недовіра і надії, зв'

язувані з новою організацією, зобов'язують. Є у нас поширена політична „мудрість“: — на еміграції важко існувати, а не діяти. Коли нова група прийме цю мудрість за свою, і зголосивши в українському світі своє існування, обмежиться реєстрацією прихильників і час-до-часу відбуваними формальними сходинами, заявами, резолюціями, — тоді вона згорі повинна взяти собі бублика і його долю за символ.

Такі сходини і резолюції можуть виконувати незду і корисну роботу. Сьогодні для розпорощених людей кожен зв'язок дорогий. Коли ж при цьому такі сходини і постанови упорядковуватимуть громадську думку і давати відповіді на такі болючі для нас всі питання як УНРада, Український Конгресовий Комітет — наше відношення до них, — то це вже буде частина доброї прислуги суспільству.

Та цього дуже ще мало. Вже в програмових заявах і виступах чільних осіб із керівництва Союзу зазначено — що так скажемо — центрове завдання нової організації. Українське суспільство звичайно розвивається крайностями, між якими немає середніх ланок. Тому взаємини тих крайностей не злагіднюються життєвими зговорами, компромісами, але часто переходять у безпощадне взаємоборювання в словах, а коли можливо, в громадянській війні. Дірка з бублика, організаційна порожнеча в середині суспільства не може не то припинити, але зтишити того внутрішнього роздору, СУНД бачить виразно своє завдання: — створити сильний центр, таким чином тримати країну течії в деякій поріз і не дати суспільству розколотися на два непримиренні табори. Знову незвичайно важне, просто до загину кожне завдання.

Але як підійде нова група до виконання доброго замислу? — Вона мусить пам'ятати, що безнадійна і безвітлядна булає ролія старшого батька чи вчителя, який завданням свого життя вважає бігати за роз'юшеними хлопчачками і розборювати їх, коли вони зчепляться. І коли СУНД схоже стати тільки таким миротворцем і проповідником угоди, тільки посередником між скрайностями, — тоді його доля незавидна. І аж тут підходить до самої суті справи: — обидві українські крайності, і соціалізм і націоналізм в сьогоднішньому вигляді, і особливо їх немирничість, їх аїтизм, перестарілі. Це тіні минулого. Український дух і українське життя, як і життя широкого світу, стоїть на порозі нових великих синтезів, на порозі нового порядку думок і життя, в якому знайдуться і здорові сторінки націоналізму і соціалізму. Перше і найістотніше завдання українського

центру усвідомити собі і по-могти усвідомити суспільству цю основну правду наших днів. Тільки піднімаючи прапори української будучини, українських 50-их років, нова організація зможе духово оновити суспільство і встановити новий, творчий мир у ньому. Обмежуючись тільки до розборювання воюючих тіней минулого, українська демократія і з нею СУНД згубляться самі серед них. Тільки нові ідеї, нові душі прапори, зможуть дати новій організації силу й здібність керувати громадською думкою і життям. Тільки відвертість душ до нових часів і нових ідей, що вже голосять до слова в широкому світі, уможливить СУНД вирвати наше еміграційне суспільство з гетто перестарілих ідей і перестарілих організаційних форм, що мов старосвітські матні плутають наші кроки по нових шляхах світу.

Вшануймо тривкими пам'ятниками!

(Додаток до стор. 2-го)

Чи не було б найкраще вшанувати їх, фундуєчи Стипендії імені славних Покійників для вибраної молоді до диспозиції Комітету Допомоги Українському Студентству (КОДУС), який тепер діє в цілому світі, має своїх представників у всіх краях, де ми розпоршені й дає власне за те, щоби добирати найкращих з молодих, які б стали в перші ряди тих наших духових заробітків на чужині, що їх треба буде принести колись до дому — на рідні руїни.

Або, чи не були б тривкими пам'ятниками Стипендії на твори з близьких Покійників ділянок науки, мистецтва, фундуєчи при Науковому Товаристві Шевченка, якого головою є заслужений і загальношанований проф. Зенон Кузеля — він же ж одночасно й голова КОДУС-у.

Великим зусиллям видає саме Н. Т. Ш. Енциклопедію Українознавства, щоби власне передати духову спадщину старших і закріпити в молодих поколіннях на чужині спомини і знання надбань української культури.

Чи не добре було б фундувати поодинокі зшитки Е. У. з присвятою пам'яті славних Покійників.

Це були б тривкі й достойні пам'ятники. Відновлювані постійно жертвами рідні, товаріші праці, ідейних прихильників, учнів, інституцій, яким вони давали початок, чи були в них провідниками, й деякі з них перенесені тепер на еміграцію, — такі фундації допомогли б продовжувати їх діла й здійснювати задуми молодими, дібраними людьми, які були б свідомі моральної відповідальності перед славною пам'яттю Покійників, перед українським громадянством, перед майбутністю. І так був би створений тісний зв'язок минулого з майбутнім, конкретний вияв нашої пошани й журби за майбутність. Тай взагалі, чи не добре бу-

ло б, щоби в журбі за майбутні покоління були в нас постійні стипендії прим.: Великого Митрополита Андрея, Костя Панківського, Симона Петлюри, Євгена Коновальця, генерала Тарнавського, полковника Івана Чмоли, Олени Теліги, Ольжача й інших славної пам'яті Покійників, щоби їх ідеали й характери світили молодим вибраним на дорожці їх призначення і громадської праці? Журба за молоді, розпоршену тепер у світі, де чимало може навчитися в добро Рідного Народу та збереження в серцях її тієї любові і священної тути, що гріла серця Батьків, повинна бути тепер одним із найважливіших наших громадських завдань. Може ті, що стануть при наявній допомозі на зміну слави, вішні будуть, чим ми.

Тому я оце дозволю собі звернутися до всіх на чужині друзів, співробітників, передусім учнів згаданих Покійників та їх ідейних прихильників скласти хочби найменші

35 РОКОВИНИ МАКІВКИ

Саме 29. квітня, коли то американське громадянство святкувало так величаво День Вірності, святковано колись у нас в краю Свято Маківки, свято перемоги Українських Січових Стрільців, що 29 квітня 1915 року закінчили свій славетний бій проломом московського фронту на горі Маківці в Карпатах та в погоні за розбитим ворогом понесли з гір на доли радість і волю.

З того часу, в кожний рік 29 квітня, мандрувала наша молодь немов на прощу в Карпати, щоби вінчати могили героїв вінцями з весняних квітів. Відправлялися великі помирники при зльозі народу. Майли національні прапори під пошум молодого лісу, що виріс на місці вивертів поторокених гранатами, хвилювали голови молоді, що прийшла на зміну варті...

І як змінилось все. Там у Краю знову ворог. Ше лютий. Там ніяк святкувати День Маківки, хоча саме цього року минають 35. Її роковини. Але тут, на вільній землі Вашингтона, приймаючи участь в поході під час Свята Вірності, — несли ми цю пропам'ятну дату в серці з вірою в перемогу — нашу і всіх поневолених.

Л.

пожертви на тривкі й пам'ятники — Стипендії імені — заки, віримо, здвигнемо в пошану й цілі установи, присвячені здійснюванню їх ідеалів колись на Рідних Землях.

Д-р І. Вітанович,
Шікаго, Іл.

"A DISTINGUISHED PIECE OF WORK"
says Dr. Raymond Leslie Bush, scholar, historian, author, about
A HISTORY of UKRAINE
By MICHAEL HREUSHEVSKY
Edited by O. J. FREDERIKSEN
Preface by GEORGE VERNADSKY
PRICE \$4.00

ПОВІДОМЛЕННЯ

У СПРАВІ НАЗНАЧЕННЯ ДЕЛЕГАТІВ ДО КОМІСИ
СТАТУТОВОЇ І ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ

Згідно з постановами 16-го параграфу статуту У.Н.Союзу, головний виконавчий комітет У.Н.Союзу, рішав на спеціальних засіданнях, що відбулось 18-го березня 1950 року, назначити отсих делегатів до комісії статуткової і верифікаційної.

КОМІСИЯ СТАТУТОВА:

Г. Лучанко, від. 130, зо стеїту Нью Йорк
Д-р В. Галан, від. 239, зо стеїту Пенсильванії
М. Отрок, від. 14, зо стеїту Нью Джерсі
Б. Зелений, від. 341, з провінції Онтаріо, Канада

КОМІСИЯ ВЕРИФІКАЦІЙНА:

В. Крушельницький, від. 94, зо стеїту Мічиген
П. Васильовський, від. 221, зо стеїту Ілліной
І. Павловський, від. 230, зо стеїту Огайо
М. Малишак, від. 29, зо стеїту Пенсильванії
П. Мороз, від. 238, зо стеїту Мессачусетс

Статутова комісія урядуватиме в головній канцелярії У.Н.Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт, Джерсі Сіті, Н. Дж., починаючи від понеділка, 15-го травня. Тому делегати, іменовані до цієї комісії, повинні явитись в головній канцелярії У.Н.Союзу, на 15-го травня, в год. 9. рано.

Знову делегати, іменовані до комісії верифікаційної, повинні прийти до Клівленду, О., так щоби почати своє урядовання в четвер, 18-го травня, в 9-тій год. рано, в готелі Голден.

Головний Виконавчий Комітет У.Н.Союзу.

ПОВІДОМЛЕННЯ

У СПРАВІ КОНВЕНЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ:

Деякі відділи надсилають проєкти, які вже були проголошені в „Свободі“, і які є точною копією проголошених. Порівнюючи ці проєкти, показується, що вони дослібно відтиснені зі „Свободи“. Щоб не повторювати їх, таких проєктів не будуть проголошувати.

У СПРАВІ ПОДРОЖІ НА КОНВЕНЦІЮ:

Пригадується всім шановним делегатам і делегаткам, що, згідно з існуючою ухвалою, до коштів подорожі, які звертаються, належить звичайний залізничний тикет (Coach Ticket) за куплений відразу в обі звороти.

Головна Канцелярія У. Н. Союзу.

УВАГА! КЕМБЕЛ, ОГАЙО!

Т-во „Сокіл“ Від. 218 УНС.
в CAMPBELL, OHIO

запрошує:
УКРАЇНЦІВ, ЧЛЕНІВ У.Н.СОЮЗУ І ВІДДІЛИ
119, 140, 230, 274, 348 і Відділ Самопомоги
в Youngstown, Ohio.

до ласкавої участі в

40-ЛІТНІМ ЮВІЛЕЮ

що відбудеться в:

У НЕДІЛЮ, 7. ТРАВНЯ 1950

о годині 4-й пополудні.

В У. Н. ДОМІ, 165 GORDON AVE.

Комітет Свята.

УВАГА! БІНГЕМТОН І ОКОЛИЦЯ!

Старання Ініціативного Комітету Організації Оборони
Чотирьох Свобід України в Бінгемтоні

— відбудеться —

У НЕДІЛЮ, 7. ТРАВНЯ 1950

в годині 3-й пополудні.

В ПРИМІЩЕННІ (В ГАЛІ) SACRED HEART

при вул. Голдс ч. 2. (Clinton — Holland Street)

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

на якому промовлятимуть:

Проф. І. БОВЧУК, на тему: „Україна в боротьбі проти російсько-більшовицької агресії“ — за ЛЕВ ФУТАЛА, Командир Рейдуючих Відділів У.Н.А., на тему: „Боротьба Української Повстанчої Армії (УПА) у Прахмуні Навалізі“.

Українці! Приходьте всі громадою з Родинами та знайомими, бо матимете вперше можливість послухати важливих подій, які відбулися сьогодні в Воєночій Україні! Ви можете самі і розповісти другим своїм і чути про той історичний випадок української Нації Героївської ВІТА, які несуть в собі титан боротьби з російсько-комуністичним агресором! Пам'ятайте, що сьогодні комунізм, це ворог не лиш України, але всього людства, це ворог нашої вільної Америки! Скажіть про це тим, що того не знають!

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ

Комітет.

УВАГА! — НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Організація Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ)
Інк., Відділ 2-й в Нью Йорку, запрошує все українське громадянство на

ВЕЛИКИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ

що відбудеться:

В СУБОТУ, 13. ТРАВНЯ 1950 Р.

(SATURDAY, MAY 13, 1950)

В САЛЯХ STUYVESANT CASINO

142 Second Avenue, New York City.

Багато веселощів! Королева Краси! Гумор, радість і привіт Весни!

Початок від 7-ої р.м. до ? — Вступ \$1.00 (одина)! Комітет.

ПІДРУЧНИК АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЮРІЯ ЛУЦЬКОГО

ФОНЕТИКА, ПРАВОПИС, СКЛАДНЯ, СЛОВОВТІР і т.д.
включаючи англо-український словник (понад 3,000 слів.
260 сторін. — Ціна \$3.00 за прим.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА“ BOOK STORE

81-83 Grand Street (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

Висилаємо до кожної місцевості

усіх стейтів U. S. A.

ІМПОРТОВАНІ ШИНКИ

(Готові до їдженя—без товщу, костей і шкіри.)

Разом зі замовленнями прошу присилати \$5.00 чеком або Money

Order решта C. O. D.

П. Стасюк
124
Перша Евея Нью-Йорк 3.
(між вулицями 7.22 а 8.22)

ІСНУВАННЯ ФІРМИ ПОНАД 28 ЛІТ
ГОВОРІТЬ САМО ЗА СЕБЕ

Ціна разом з пересилкою включ-
но (Ціни важні до 31 мая 1950).

ШИНКИ 3 ПОЛЬЩІ - \$1.09 LB.
(КРАКУС І АТЛАНТА)

ШИНКИ 3 ДАНІЇ - 98¢ LB.

ШИНКИ 3 ГОЛЯНДІЇ - 97¢ LB.

Шинки ті щодо смаку мають
світову репутацію.

P. STASIUK, 124 First Ave., New York 3, N.Y.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж.

Члени Тов. „Січ“ від 170 українського Народного Союзу, зібрані на місячних зборах дня 19 березня 1950 р. до довгих дискусій рішили прокласти 22-й Конвенції садибні точки проекту:

1. — Щоби піднести місячну оплату за щоденник „Свобода“ з 30 центів на 50 центів від члена.

2. — Вже перед роками зачаті акції Приюту для старців і сиріт, членів У. Н. Союзу, поставили на порядку денний цієї Конвенції і остаточно вирішити цю лекучу справу.

3. — Всі члени У. Н. Союзу повинні приєднатися до акції Національного Датку і уможливити працю Конгресового Комітету, бо від того в великій мірі буде залежати наша будучність.

4. — Щоби Головна Канцелярія вислала повідомлення про планів річних або піврічних членських вкладок безпосередньо до членів.

5. — Це також відноситься до висилки чеків на дивіденди.

6. — до висилки пригадок на планів рат чи процентів від затягнених позичок в У. Н. Союзі.

Всі три останні точки (4, 5, і 6.) даражують відділи на неоправдані видатки і спричиняють проволочку в урядуванні.

За Уряд:

П. Мелен, предс.

І. Грабар, секр.

Осип Логин, делегат.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF

223 - 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.

Освітліть довгоочікувані недуги чоловіків і жінок. Шкірні. Х-Рай. Роздуться лікуємо без операції. Перегляньте наш каталог для супутніх дозволів. Офісний годинник: Шоста від 10 рано до 7 вечір. В будні від 11 рано до 1 поночлі.

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

„Чужинці“

(Продовження зі стор. 2).

країн на сезонні зарібки. Але вони були чесні зі собою і вважали себе чужинцями, не перебаривали жадних зобов'язань щодо Америки, вони відчували тут свої контракти, забирали гроші та верталися назад до своїх країн. Очевидно, що до них американський загаль не міг мати такого довіря, як до своїх співгромадян.

Інші обставини створилися після першої війни, як законом здержано приїзд до цієї країни сезонної зарібкової імміграції та встановлено квоти для тих, що декларували свою готовність стати натуралізованими американцями. До цього американський закон нікого не змушує, але хто це робить добровільно, той повинен бути настільки чесний, щоби й витягнути з того відповідні консеквенції для свого становища та своєї поведінки. В кожному разі, з тих давніх „чужинських“ часів зберігся в Америці серед деяких кол же й досі ці „чужинські“ пересуди. Чи етнічні групи мали б самі ще підтримувати цю шкідливу для нас „чужинську“ дискримінацію? Одне і друге противорічить основним принципам американської демократії та американської законності.

Українська етнічна група дала свою кров і творчість свого ума і своїх рук в розбудову американської нації, до якої вона тепер правно і природно належить, як нерозривна і вповні рівноправна її частина. Це ж ніяк не перешкоджає нам зберігати наші українські душі і серця та їх вільно виявляти. Ми пишаємося гордою назвою американських українців, теперішніх чи майбутніх американських громадян українського роду. Ми і ті, що були перед нами та що прийшли після нас, не хочемо вважати себе чужинцями в країні, яку вибрали і назвали своєю та до якої так відносимося. Тому теж не маємо жадної потреби спроби введення поняття „чужинців“ у відношення до нас самих чи до інших етнічних груп в цій нашій спільній американській батьківщині.

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союзу.

Правдивий український фольклор під советами (Українські Приповідки-Частівки)

Зібрав Гр. Сенько

Ціна 25 центів.

З цих приповідей кожний може переконавшись, що думає український народ про комуністичний устрій в Советському Союзі.

Замовляйте раз з належністю слати до:

„СВОВОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

ВІСНОК

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАС.

Шевченкове свято.

Українська Громада при гр.-кат. церкві в Бостоні вшанувала пам'ять нашого найбільшого поета — пророка Т. Шевченка святочною академією, яка відбулася в дні 26 березня. В цьому році свято випало особливо величаво, бо приготувано його дуже старанно та підібрано цікаву та складну програму, а теж громада збагатилась новими силами, які й скріпили. Глядачі, які вже бачили більше подібних імпрез на терені Бостону та слідкують за розвитком цієї громади, стверджують з задоволенням, що ентузіазм та охота до громадської праці серед її членів з кожним успіхом більшає. Дуже додатково на поштовх діяльності та рівень праці в цій громаді впливає приїзд багатьох нових скитальців, наочних свідків недавніх подій на рідних землях. Посилення громадського життя та швидке збільшення чисельності нашої громади є в першу чергу заслугою її здібного організатора та нестримного працівника о. Григорія Тома. Його праця може належно оцінити самі були скитальці, більшість яких на терені Бостону знайшла працю та мешкання виключно за його поміччю. Він теж був головним організатором Шевченківського свята.

Святочну академію відкрив о. Г. Том, а д-р М. Гоца виступив реферат. В доповіді своїй виклав, як актуальним є для нас і тепер кожне слово Кобзаря. Описав скитання чорного та мішаного хорів під керівництвом добре відомої у Бостоні диригентки п. Г. Сидорак. Хори виконували пісні до слів поета. Звергні слідкувала інсценізація. На тлі українського села ми бачили постать Кобзаря, а перед очима глядачів пересувалися постаті Шевченкових поем, як Семен Палій, Катерина, Перембена, Україна і т. д. Странне змонтування цілості, доброту виконання своїх роль, як теж строї та декорації здобули призначення теж і для цієї, так складної точки програми.

Особливою симпатією тишився виступ маленьких дітей. Дальше слідували живий образ, пісні та деклямації. Свято закінчилося відспіванням „Заповіту“. Призначення для виконавців хай буде для них поштовхом для дальшої праці для добра нашої громади та нашого народу.

Глядач

ЧЕСТЕР, ПА.

Велике українське віче

Дня 23. квітня ц. р. в 3-тій годині пополуноді відбулося в селі Українського Народного Дому велике віче, в якому взяли участь українці із Честеру й околиці. Віче відбулося заходами Злучених українських організацій м. Честеру. Відкрив його п. Микола Муляр та передав провід п. Василеві Гарасимові, голові Злучених українських організацій. Голова покликвав секретарів та привітав делегата Українського Конгресового Комітету п. Василя Мудрого. По привітанні віддав йому слово для виголошення доповіді.

У своїй доповіді представив референт теперішнє положення українського народу, проаналізував істоту більшовицької диктатури, змалював засоби її правління на Україні, зілюстрував незнання досі в історії терор, а далі зупинився на поневоленню та закріпощенню українського селянства в колосах, а українського робітництва в копальнях та фабриках. Представивши визвольні змагання українського народу на рідних землях, перейшов до з'ясування завдань української імміграції в Америці в теперішній час. На такому підкладі представив велику й відповідальну роль Українського Конгресового Комітету в теперішній нагрітій для українського народу історичний момент. Обговоривши дотеперішню працю та досягнення Українського Конгресового Комітету завізав усіх до його всебічної підтримки.

З черги заборав слово о. М. Федорович і по короткій патрістичній промові запропонував зборам до ухвали резолюції такого змісту:

„Зібрані дня 23. квітня 1950 р. на вічу в Честер українці вітають Український Конгресовий Комітет Америки з його відповідальною працею для оборони прав поневоленого українського народу та прирікають йому повну моральну і матеріальну піддержку.“

Присутні прийняли цю резолюцію одностайно. На запит п. Сича в справі організації відділів УКК дав висновок п. Мудрий. Віче рішення приступити негайно до організації відділів УКК в Честері згідно з правильним для відділів та філій УКК. Організацію доручено перевести президії злучених українських організацій Честеру. Віче закінчилося відспіванням українського національного гімну.

ПАРАДА ВІРНОСТІ

(Докончення зі стор. 1-ої)

гато разів ослескували глядачі по боках 5-ої Евеню. Між учасниками походу були священники, ветерани американської і української армій, пластуни, шкільна молодь та численні організації з Нью Йорку, Брукліна, Бронкс, Асторі, Джерзі Сіті, Ньюарку та інших місцевостей метрополітальної округи. За українською групою йшли білорусини, а далі інші національності, окрему увагу з яких привокували мадяри, литовці і фінляндці. Похід тривав майже чотири години. Хмарна і холодна погода, з доривочним дощем, не багато вплинула на величавість та масовість маніфестації. Місцева преса, в протилежності до минулого року, зокрема відмітила участь у маніфестації української групи, стверджуючи — як це зробив Нью Йорк Таймс — очолювання нею всіх інших національностей груп. Після маніфестації ще довго по вулицях Нью Йорку було видно українських одяги та чути українську мову.

Про репрезентативну участь

уваж зборам до ухвали резолюції такого змісту:

„Зібрані дня 23. квітня 1950 р. на вічу в Честер українці вітають Український Конгресовий Комітет Америки з його відповідальною працею для оборони прав поневоленого українського народу та прирікають йому повну моральну і матеріальну піддержку.“

Присутні прийняли цю резолюцію одностайно. На запит п. Сича в справі організації відділів УКК дав висновок п. Мудрий. Віче рішення приступити негайно до організації відділів УКК в Честері згідно з правильним для відділів та філій УКК. Організацію доручено перевести президії злучених українських організацій Честеру. Віче закінчилося відспіванням українського національного гімну.

ІНТЕРЕСНЕ ДЛЯ МУЖЧИН

Молодечка радість бракує часто мужчанин перетомленні, вичерпанні з сил або нервовими. У деяких випадках заважає, що недостатня кількість або вистачальних вітамінів в шоденних стравах була причиною недостатці енергії або бадьорості. Це було причиною, що мужчани не мали радощів, якими вони з природи мали втішатися.

Важливими є повідомлення від таких, що зазнали незвичайного добування від нової вітамінової пігулки, званої TRI-X. Ця пігулка, як проведено, містить в собі мінімальну шоденну вимогу важливої вітамінової енергії для кожної дорослої людини. Багато людей є просто здигованими, як оця сполука вітамінів став в пригоді природі при втворюванні нової енергії й життєздатності.

За окремою умовою читачі цієї газети можуть набути TRI-X, коли виліють ове повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 91, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти виліють вам дві три-доларові паки за \$3.50 відвратною поштою. Не треба посылати грошей — заплатіть просто листовою при дорученні.

Ім'я _____

Адреса _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

українських груп в маніфестаціях з нагоди Дня Вірності повідомляють теж з Філадельфії та інших великих і менших місцевостей.

„НОВИЙ СВІТ“ — НОВА УКРАЇНСКА ГАЗЕТА У ФІЛАДЕЛФІ

Філадельфія, 1. травня. — 3 датою першого травня появилося тут перше число нової української газети-двожизневіка „Новий Світ“, що його видає Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч“, під редакцією колегії. В редакційній статті „Із першим числом“ вияснюється, „що часопис ставити собі за завдання не тільки теоретично сприяти українським визвольним змаганням, але й усіма силами їх підтримувати“, та що „він не буде репрезентувати ніякого групового політичного наставлення і не буде підтримувати ніяких політичних, партійно зрізаних груп“, але „будучи понадгруповим і понадпартійним пресовим органом, він матиме спроможність ставитись критично або позитивно і навіть зовсім негативно до деяких явищ нашого громадського і політичного життя в Америці“ та буде „органом незалежної української демократичної думки“. Газета має 8 сторінок малого формату. Адреса її редакції є в Нью Йорку а адміністрації у Філадельфії.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ. БО ЧАС ГЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 3. квітня 1950 р., помер по короткій недугі в 59. році життя

ТИМОТЕЙ СКАТЧ,

член Тов. ім. Маркіана Шашкевича, від. 94. УН Союзу в Hamtramck, Mich. Походив зі села Жидівська Гребля, пов. Київ, Україна.

Похований у смутку жону Катерину, трох синів: Стефана, Івана і Михайла, дві невістки і 3 внуки.

Похований на Mt. Olive Cemetery.

В. П. П.

М. Прихитко, фін. секр.

ВЕЛИКА НОВИНА ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА РЕВМАТИЗМ І АРТРАТИ

ЩИ НЕДУГИ МОЖНА ТЕПЕР ВІЛКУВАТИ

Численні повідомлення вказують, що болі викликані РЕВМАТИЗМОМ, АРТРАТИЗМОМ, НАПУХЛИМИ СУТІЛОВАМИ, СПІЯТИКОЮ І НЕВРИТОМ можуть бути приборканими швидко новим ліком КО-НАЛ (CO-NAL). Тисячі терплячих, які вже були зрезиковані або почувалися жалюгідними, тепер вперше розглаголюють, що вони вперше зазнали справжньої полемки. Багато з них кажуть, що їхній біль у став вже після першої дози цієї замітної медицини.

Якщо ви теж терпите від цих болів, подбайте про КО-НАЛ якнайшвидше. Можете дістати його по спеціальній ціні, коли виліть ове повідомлення до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 92, Box 762, Peekskill, N. Y. Звідти виліть вам дві три-доларові паки за \$3.50 відвратною поштою. Не треба посылати грошей — заплатіть просто листовою при дорученні.

Ім'я _____

Адреса _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Стрейт _____

Місто _____

Ст